

ΜΑΚΗΣ ΤΣΙΤΑΣ, Ο στρατηγός κάνει φασαρία στην πλατεία, Δέκα μονόπρακτα, Κάπα Εκδοτική, σελ. 90

Αυτό που ζούμε καθημερινά όλοι μας είναι ένα θέατρο του παραλόγου. Και αυτή είναι μια αλήθεια που πηγάζει και από τα δέκα μονόπρακτα που περιέχει το βιβλίο του Μάκη Τσίτα.

Το πρώτο που πρέπει να σχολιάσουμε είναι η επιμελημένη έκδοση και το πολύ ωραίο και υπαινικτικό εικαστικό στο εξώφυλλο, και το παρεμφερές στο οπισθόφυλλο, όπου ο «στρατηγός» υποθέτουμε ότι υποδύεται κάτι που παραπέμπει στον κορδωμένο εαυτό του.

Διαβάζοντας τα μονόπρακτα διαπιστώνουμε, για άλλη μία φορά, τη συνέπεια του Μάκη Τσίτα ως δημιουργού, είτε για παιδικό βιβλίο πρόκειται είτε για ενήλικες, ότι η πηγή του είναι πάντα η εμπειρία. Συστηματικός παρατηρητής της καθημερινής ζωής, αλλά και αναγνώστης βιβλίων, χρόνια πολλά στο επάγγελμα, έχει πια μελετήσει τους ανθρώπινους χαρακτήρες και τους έχει αποτυπώσει στο χαρτί. Από το χαρτί εύκολα τους έχει αναβαθμίσει σε ήρωες ή αντιήρωες επί σκηνής. Και από εκεί πάλι στην έκδοση.

Εκείνο που ο θεατής ή ο αναγνώστης του έχει να αντιμετωπίσει είναι η ίδια η ζωή του. Στο κάθε μονόπρακτο θα αναγνωρίσει κάτι που έχει συμβεί στον ίδιο, στον στενό ή ευρύτερο κοινωνικό περίγυρό του. Κάτι που θα τον κάνει να μειδιάσει, κυρίως όμως να λυπηθεί, να διαφοροποιηθεί, να πάρει θέση, να οργιστεί, να κατανοήσει.

Ο Τσίτας αναδεικνύεται σε βαθύ γνώστη της ανθρώπινης ψυχής, που φέρνει στο φως την πληγή του καθενός μας, έναν μεγάλο καημό, μια αγωνία, μια ανασφάλεια. Οι ήρωές του δεν είναι σπουδαίοι και ξεχωριστοί, που και αυτοί, ωστόσο, έχουν τα βάσανά τους, αλλά απλοί καθημερινοί άνθρωποι, κατά κανόνα πολύ λαϊκοί και ευάλωτοι, για τους οποίους η τηλεόραση, ο φίλος, ο γείτονας έχει αναβαθμιστεί στο ρόλο του εξομολόγου που κάποτε ήταν ο ιερέας και, για τους σημερινούς έχοντες, ο ψυχαναλυτής. Η τηλεόραση και το φαγητό αναλαμβάνουν να θεραπεύσουν τα πάσης φύσεως παθήματα, με εξέχουσα τη μοναξιά συνοδό των γηρατειών και το περιθώριο, στο οποίο μπαίνει ο άνθρωπος χωρίς να καταλάβει, τα τείχη που ορθώνονται και τον αποκλείουν από τις δραστηριότητες της ζωής. «Μεγάλα κ' υψηλά τριγύρω μου έκτισαν τείχη/ Και κάθομαι και απελπίζομαι τώρα εδώ/ [...] Άνεπαισθήτως μ' έκλεισαν από τον κόσμο έξω», μας θυμίζει από μακριά ο Κ. Π. Καβάφης.

Ο Μάκης Τσίτας ύφανε τον λόγο του με συμπάθεια και κατανόηση, έπλεξε τον διάλογο με ευρηματικότητα, έστησε τα κατάλληλα κοινωνικά περιβάλλοντα, δημιούργησε την ατμόσφαιρα που επιτρέπει τη εμφάνιση αντικοινωνικών ή ακατανόητων συμπεριφορών. Σαν έμπειρος ψυχαναλυτής και βαθύς γνώστης της ανθρώπινης ψυχής, έφερε στο φως τις αφανείς αιτίες, εστίασε στο ευμετάβολο της διάθεσης που αλλάζει χωρίς αιτία, υποδηλώνοντας πως η αιτία είναι πάντα εκεί, αφανής, αόρατη και δρώσα. Κι ακόμα, έπλασε τους ήρωές του με συμπόνια και αίσθημα δικαιοσύνης, δίνοντάς τους την ευκαιρία να αναδείξουν ο καθένας το πρόβλημά του, δικαιολογώντας και κατανοώντας κάθε ιδιοτροπία της στιγμής, πέρα από την ένταση ή την παρόρμηση που μπορεί να φτάσει και στα άκρα πολλές φορές. Είδε το θέμα με αγάπη και κατανόηση, αθέατος παρατηρητής, αλλά και παρών και συμπάσχων.

Όπως έγραψε και η Μαρία Κοτοπούλη (Περί ου, 4 Ιουνίου 2022) «Με τα τόσα πανέμορφα παιδικά βιβλία που έχει γράψει, ο Μάκης Τσίτας, έχει κανείς την αίσθηση ότι εκεί εξαντλεί όλη του την τρυφεράδα και ευαισθησία του. Δεν είναι αλήθεια, γιατί διαρκώς ανακαλύπτει κανείς, κάτω και από τον πιο αυστηρό του λόγο, έναν λυγμό, ένα χάδι, ένα δάκρυ συμπόνιας».

Τέλος, η θεωρούμενη ανιαρή ή ανούσια τηλεόραση, η σαπουνόπερα, η απλοϊκή κουβέντα, όλα, αφενός λειτουργούν θεραπευτικά, αφετέρου συμμετέχουν στην ανάδειξη του θέματος και των πολλών παραλλαγών του που μεταφέρεται από το ένα μονόπρακτο στο άλλο, πάντα το ίδιο και πάντα διαφορετικό.